

1000 korona egy kiló kenyér...

* *

A Máv.-féle drágasági hullámok. — Most meg a hus- és zsirédrágaságot akarják „letörni“.

A Máv. újabb tarifadrágításának hatása alatt áll már megint az egész beteg gazdasági és kereskedelmi élet. Amint tudjuk, a kormány már meghozta a döntést arról, hogy a jövő keddtől kezdve ismét több mint 100%-kal megdrágítja a vasuti tarifát. És ennek hallatára újabb nagyszabású készülődések folynak az ennek következtében életbeléptendő árdragítások lebonyolítására. Már volt alkalmunk többször tapasztalni, hogy minden vasuti tarifadrágítás milyen óriási drágasági hullámokat indít utnak és most már az egyre sűrűbbé váló Máv.-drágítások következtében már nem is hullámok ezek, hanem egy megszakítás nélküli, mindent elsöprő drágasági aradat. Tudjuk azt is, hogy a Máv.-drágításoknak a hatását kétízben is érezzük. Drágítanak előzőben, amikor megjelennek az erről szóló híresztelések és drágítanak, amikor a tarifaemelés életbeléptetik. És a szenvedő fél, akinek ezt mindig el kell viselnie, a fogyasztóközönség, a dolgozó százazrek. Ez alkalommal nem akarunk részletesen foglalkozni a Máv. politikájával, csupán ismételtelen rámutatunk arra, hogy 430 milliárd költségvetésből 230 milliárd a deficit, tehát az összes kiadásoknak több, mint a felét teszi ki a hiány. Ilyen „konstruktív“ gazdálkodást sehol a világon nem produkáltak még. Különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy a legéletképtelenebb vállalatok is horribilis haszonnal dolgoznak. És ennek a szörnyű helyzetnek a konzekvenciáját még mindig nem akarják levonni a Máv. vezetői urai. Természetes, hogy az újabb tarifaemelés híre máris a legteljesebb mértékben érezteti hatását. *Megint fölemelték a kenyérrájakat*, drágult a piac, újabb cukorárdragításról beszélnek és általában az egész vonalon folyik a készülődés, hogy ezt az újabb terhet is *fokozottabb mértékben* hárítsák át a fogyasztóközönségre. És ugyanakkor a kormánynak még mindig van ideje és kellő komolysága ahhoz, hogy az árak „letöréséről“ ankétezzzen.

*

(1000 korona egy kiló kenyér.) Elérkeztünk tehát az 1000 koronás kenyérrájakhoz is és a megtébolyodott világ ironiája, hogy pont akkor, amikor nyakig uszunk a dus természetben. Termett annyi búzánk, hogy nem is számítottak rá és a konzekvenciája ennek csak természetesen az kellett legyen, hogy egy kiló kenyérnek 1000 koronában szabják meg az árát. Swiftnek a tollára volna szükség, hogy ezt a korszakalkotó eseményt kellőképen méltassa. Hogy miért kellett 1000 koronára emelni a kenyér árát, azt igazán nehéz józan ésszel megérteni, hiszen a buza ára kedden esett — de ne is keressük az okát, mert nem kell ide semmiféle indok, drágítottak és kész és akinek nem tetszik az 1000 koronás kenyérár vagy nem tudja a keresetéből megfizetni, vándoroljon ki. Nálunk ez már mostanában így szokás, kiadja az *Arvizsgáló Bizottság* a kommunikét, hogy így meg úgy, *augusztus 15-étől kezdve egy zsemlye 90 korona, a félbarna kenyér pedig 1000 korona* és ezzel szemben egész sereg munkásnak az órábère még mindig 5—600 korona...

*

(„Török“ a zsír- és husárákat is.) Megirtuk már, hogy a közlelmezési miniszter legutóbb kijelentette, hogy indokolatlannak tartja a mostani hus- és zsirárákat és ezért nem is fogja túrni tovább. Arról most ne essék szó,

hogy pont most kellett észrevenni a közlelmezési miniszternek, hogy mi az indokolt és mi az indokolatlan, csupán ezuttal is rámutatunk arra, hogy *nem hiszünk* ebben a legeslegújabb „letörési“ akcióban sem. Megpedig annál is inkább nem, mert hallottunk ilyen kijelentést a *buza- és lisztárakkal* kapcsolatban is, itt is volt annyi vita és tanácskozás, hogy nem is lehetett mindegyiket figyelemmel kísérni és a nóta vége mégis csak a *86.000 koronás buzaár*. A közlelmezési miniszteriumban kedden délelőtt összehívták a *hus- és zsirédrágaságok* megbízottait, hogy megbeszéljék azokat a módokat, amelyeknek alkalmazása mellett a mostani hus- és zsirák csökkennének. A közlelmezési miniszter elutasított és így helyette *Prónay* közlelmezési államtitkár vezette a tanácskozást. Az értekezlet foglalkozott a *sértéskivétel* kérdésével is és — amint hírlik — megegyeztek abban, hogy a mostani magas hus- és zsirárákat *bizonyos intézkedések* bevezetése után lejjebb lehet szállítani. Majd meglátjuk.

*

(Az 1000 koronás paradicsom körül.) Emlékezetes, hogy még a nyár elején *szabaddá tették* az összes zöldségfélék kivételét. Ennek az eredményét láthatjuk a mostani zöldségárakban, amikor a legsilányabb zöldségneműért is valószínűleg fantasztikus árakat kell fizetni. A legszembeszökőbb azonban a spekuláció hatása a *paradicsomnál*. Ma a paradicsomnak *1000 korona körül* van az ára és ezért a pénzért is csak silányabb minőségűt lehet kapni, mert a javát nagyrészen *kiviszi külföldre*, ami pedig ittmarad, azt *összevásárolják a konzervgyárak*. Így a paradicsomfőzés az idén a legtöbb háztartásban elmarad, mert hiszen rendszeres kerestetű emberek nem tudják az ehhez szükséges tizezreket előteremteni. Végre a zöldségforgalmi tanács is észrevette a paradicsom körül dülő óriási uszorát és szemérmetlen spekulációt és a legutóbbi tanácskozásán a *kivétel ellen* foglalt állást. Nem hiszük azonban, hogy ma már komoly hatása lesz ennek az állásfoglalásnak.

*

(Az uszorabíróságok ismét megkezdik működésüket.) Tudvalegyő, hogy az árdragítás letörésére hozott törvény júliusban hatályát veszítette és így a röpjülő uszorabíróságok ekkor beszüntették működésüket. A nemzetgyűlés július 16-án *visszaható erővel* újból megszavazta az árdragító törvényt és ennek következtében — amint hírlik — az ugynevezett röpjülő uszorabíróságok a napokban ismét megkezdik működésüket.

Az Egyesült Államok börtöneiben még mindig 52 pacifista szenved. Clevelandből jelentik: Az amerikai börtönökben még 52 *politikai fogoly van elzárva, akik nem helyeselték Amerikának a világháborúba való beavatkozását*. Legutóbb az elnök 27 fogoly szabadonbocsátását rendelte el, ez azonban csak feltélesen történt, azon ígért mellett, hogy *nem politizálnak*. Azt a feltételt is szabták nekik, hogy mindig engedelmessékednek a törvényeknek és senkivel sem szövetekeznek „törvénytelen“ cselekedetre. *Tíz fogoly visszautasította az ilyen feltételek mellett szabadsgót és kijelentették, hogy inkább tovább maradnak a börtönben.*

Pruszlikos, bokorugrós szoknyájú falusi lány naivul meséli: — A Mária Terézia-téren fogtak el, a Pistát is bekisérték... A naccsága nem türi, hogy a Pista följárjon... Mi nem járhatunk szállodába... A cselédlányok különben is megőrülnek egymásnak ebben a kényszerült reggeli találkozásban. Beszélük: — Legrosszabb dolga van most annak, aki „helyben“ van. 10—15.000 korona a bér, egypár harisnyát se vehetsz rajta... enni meg alig adnak, hust legföljebb egyszer egy héten... És ezért vikszelni, mosni... — Csinos, fiatal teremtés, akinek kusza, szőke haját kopott, szakadozó csipkekendő borítja, zokogva esdekel a rendőrnek: — Kérem, engedjenek el innen... soha többé nem teszek ilyesmit... Erdélyből jöttem ide, óvónő vagyok... egy hét óta munka nélkül... éheztem...

Most én következem... Kipödrött, mokány bajuszu, civilruhás detektív pöndörít be a belső szobába. Hallom, amint egy 13—14 esztendőös csitrilány, elszánt, komisz arccal, dacos hangon veti oda asztala mögött ülő inspeksiós tisztnek: — Mit tehetek róla, ha az anyám parancsolja... verést kapok otthon, ha nem viszek haza pénzt... Különben is ott razziázzanak, ahol a nagy urak mulatnak...

Aztán már igazolom magam a rendőrfogalmazó előtt... Megdorgálnak. Nem való ilyesmit tenni. Vannak dolgok, amelyekről az ember hallgatva vesz tudomást és nem viszi a nyilvánosság elé. Ilyesmi mindig volt, van és lesz...

Csakugyan igaz! Volt, van és talán még sok ideig lesz is. *De különös nagy mértékben van most ilyesmi.* Most, amikor 1000 korona 1 kiló kenyér, 14.000 korona a zsír, 60.000 korona egy pár cipő és szülők az utcára kergetik lányukat — *a jövő nemzedék Anyáit* —, hogy megkeressék rongyaikat és megtölthessék gyomrukat.

B. V.